

Suuntana yhteinen hyvinvointi

OSA I

HYVINVOINTIKERTOMUS 2019

Alueellinen hyvinvointikertomus

- Kokoa alueen kuntien vahvuudet ja huolenaiheet
- Kuvaa väestöryhmittäisiä eroja hyvinvoinnissa ja terveydessä
- Tuo esiin hyvinvoinnin rakenteita alueella
- Asettaa tavoitteita, resursseja ja alueellista toimintaa, jotka pohjautuvat tietoon väestön hyvinvoinnista
- Välittää tietoa valtionhallintoon
- Alueellista hyvinvointityötä koordinoi Satakunnan Hyte-työryhmä

Asukasluvut 2019:

Nakkila: 5 329   Eurajoki: 9 402   Satakunta: 217 325

Kuntakohtainen hyvinvointikertomus

- Tiivis kuvaus kunnan toteuttamasta hyvinvointipolitiikasta
- Tuo esiin tiedon, erot ja muutoksiin vaikuttavat tekijät eri väestöryhmien terveydestä ja hyvinvoinnista
- Tarkastelee palvelujärjestelmän toimivuutta
- Linjaa kehittämistavoitteita ja toimenpiteitä
- Luo perusteet ehkäisevän työn kustannusrakenteelle

*Terveydenhuoltolaki edellyttää, että laaja HK valmistellaan kerran valtuustokaudessa. Sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua. **thl.fi***

Miksi tehdään?

- Ohjaa kunnan hyvinvointipolitiikkaa, johon eri hallintokunnat osallistuvat
- Toimii johtamisen, strategiatyön ja päätöksenteon välineenä
- Auttaa päättäjiä toiminnan priorisoinnissa, resursoinnissa ja arvioinnissa
- Voidaan puuttua ongelmiin, ehkäistä niiden syntyä ja edistää hyvinvointia

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen
Kunnan elinvoiman edistäminen
Elinympäristön kehittäminen
Paikallisen identiteetin ja demokratian
edistäminen

**KUNTALAISEN HYVINVOINNIN
EDISTÄMINEN**

Miten tieto kootaan?

- Valtakunnallisista rekistereistä, väestökyselyistä ja vertailutiedosta
- Paikallisista asiakas-, potilas- ja oppilastietojärjestelmistä
- Kyselyt ja kokemustieto
- Tilastot, indikaattorit
- Paikallisilta asiantuntijoilta
- Hiljaista tietoa kuntalaisilta ja eri toimijaryhmiltä

HYVINVOINTIKOMPASSI

THL

KOULUTERVEYSKYSELY

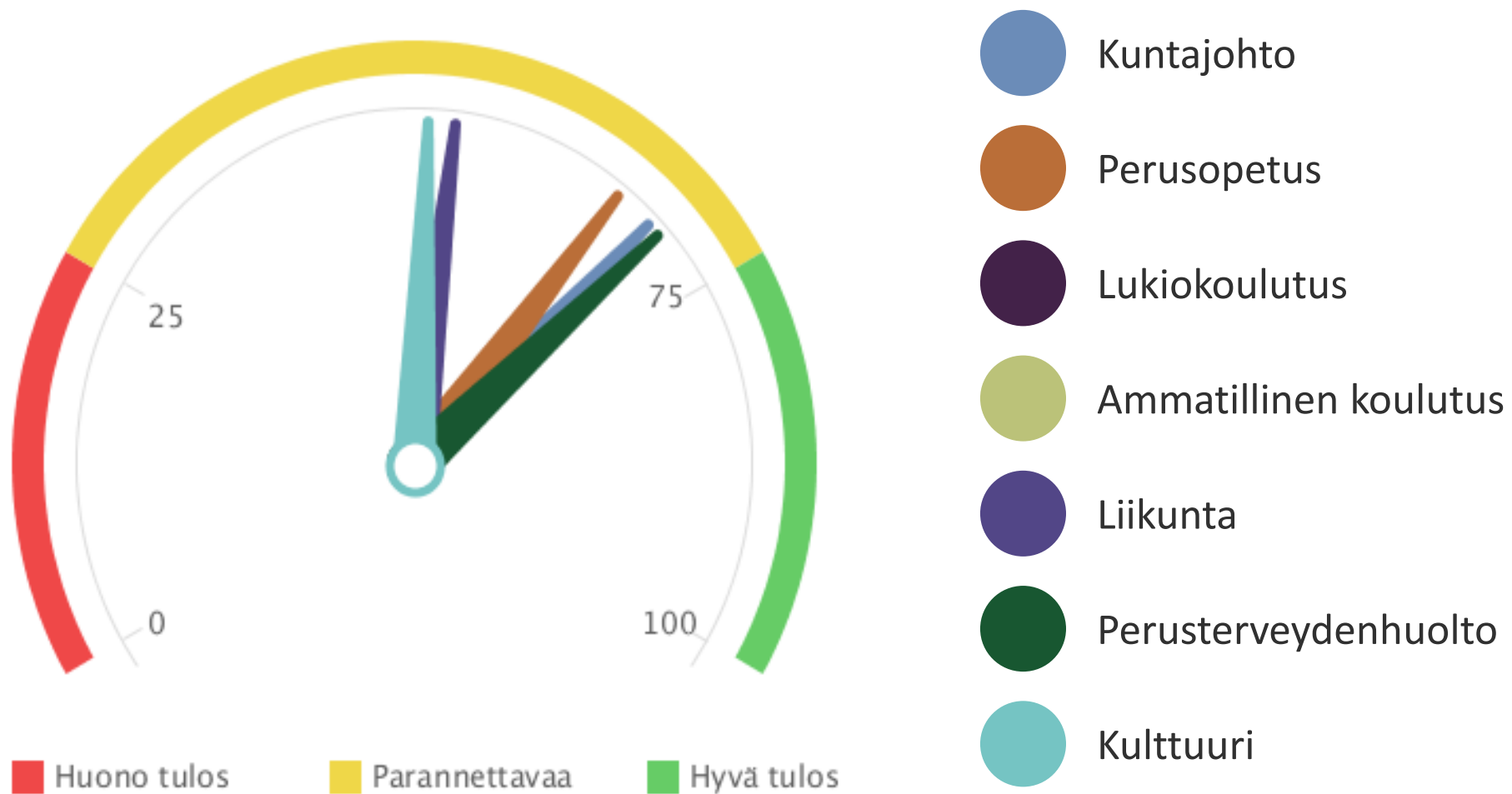
SOTKANET.FI

TEAVIISARI

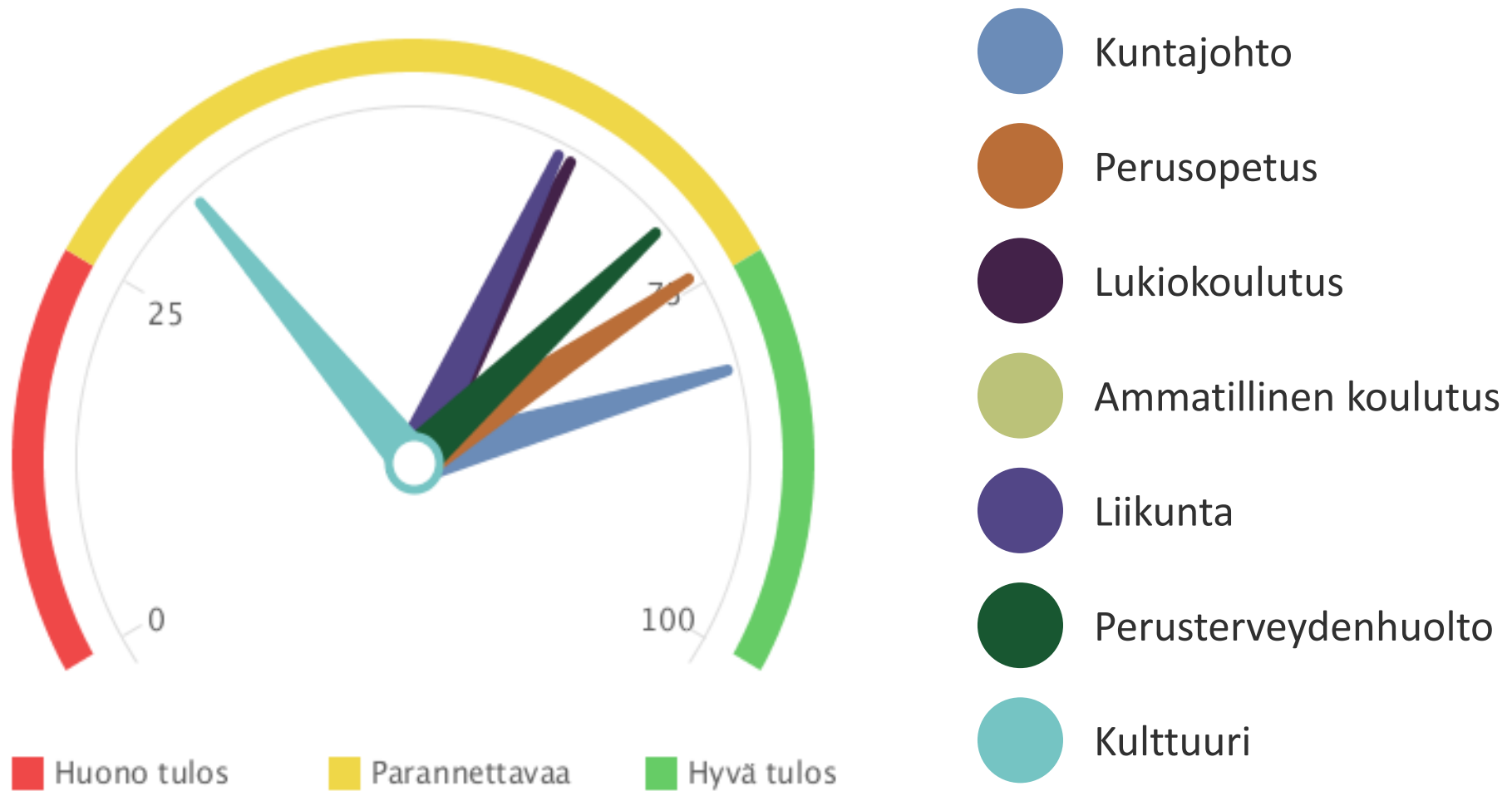
TERVEYTEMME.FI

TEA-viisari Nakkila 2019

TEA-viisari Eurajoki 2019

TEA-viisari yhteenveto 2019

	Nakkila	Eurajoki	Koko maa
Kaikki sektorit	64	63	68
Kuntajohto	69	81	78
Perusopetus	66	74	66
Lukiokoulutus	..	62	69
Ammatillinen koulutus	..	..	66
Liikunta	53	61	74
Perusterveydenhuolto	70	70	67
Kulttuuri	51	33	59

VÄESTÖN TARKASTELU IKÄRYHMITTÄIN

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Satakunnassa on 0–17 v. lapsia ja nuoria 39 066, 2019 (väestöennuste 2030 -20,9%)

**Ylipainoisten osuus lapsista ja nuorista
maan suurin ja kasvussa edelleen**

**Mielenterveyden häiriöihin tarvitaan hoitoa
merkittävästi muuta maata enemmän**

Nuuskan käyttö huolestuttavasti kasvussa, rahapelaamista muuta maata enemmän.

Laittomien huumeiden kokeilu 8. ja 9. luokkalaisilla korkeampi kuin vertailumaakunnissa (laittomuus tuo aina mukanaan rikollisuuden).

Lapset ja nuoret raportoivat muuta maata enemmän läheisten alkoholinkäytöstä.

Lapset ja nuoret kokevat oman terveydentilansa muuta maata heikommaksi.

Yksinäisyyttä ja osallisuuden puutetta muun maan tasoisesti.

Yläkouluikäisten koulukiusaaminen vähentynyt, mutta edelleen muun maan keskitasoa.

Lastensuojeluilmoitusten vuosittainen kasvu.

*Lapset huomioitu
hyvin kuntien
toiminta- ja talous-
suunnitelmissa.
Kulttuuritarjontaa ja
maksutonta toimintaa
tarjolla hyvin (esim.
maksuton taiteen
perusopetus)*

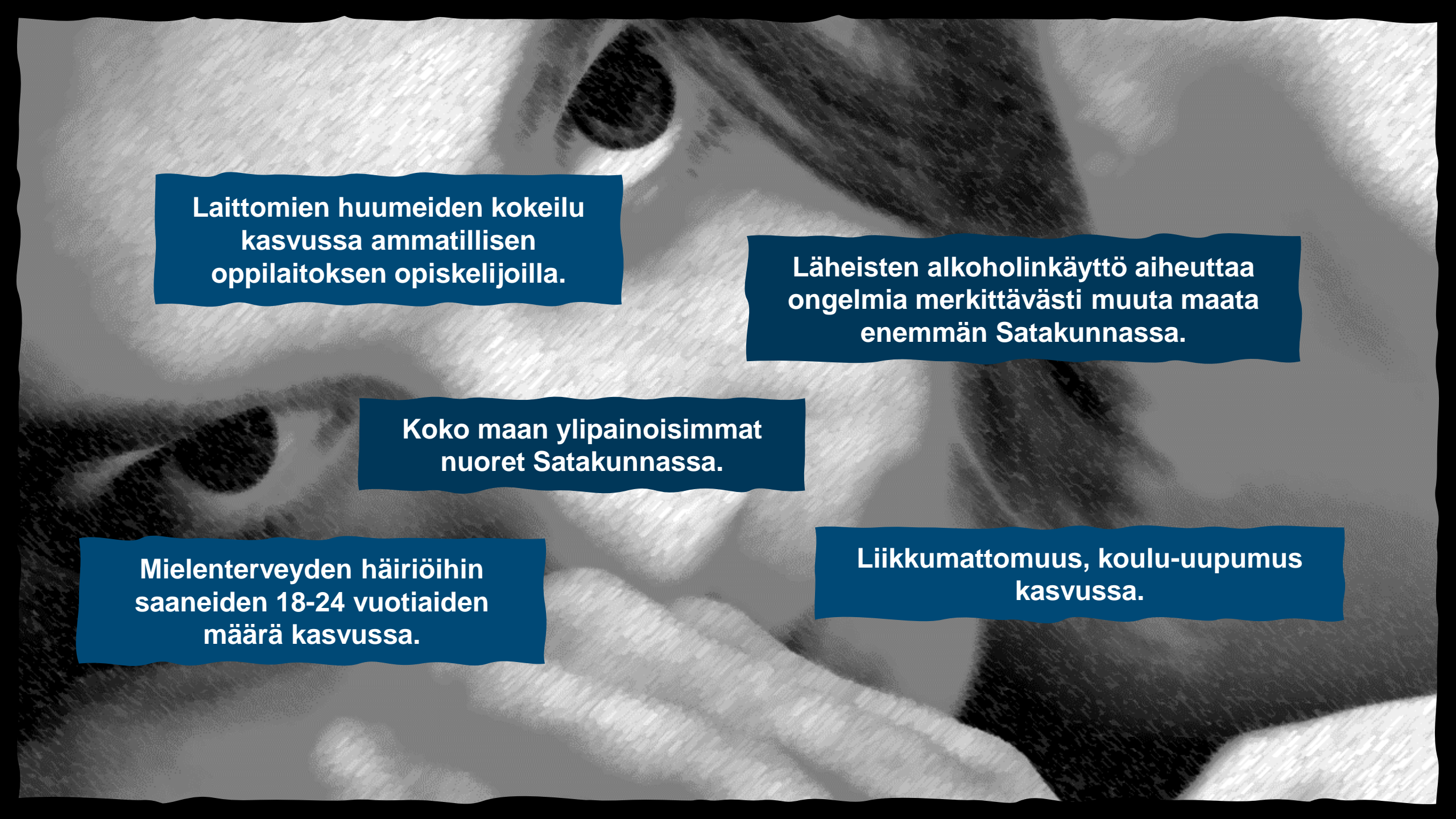
Nuoret ja nuoret aikuiset

Satakunnassa on 18–29 v. nuoria ja nuoria aikuisia 26 936, 2019 (väestöennuste 2030 -7,7%)

Syrjäytymisriskissä olevien määrä korkea
Nuorisotyöttömyys maan korkein, mutta laskussa

Laittomien huumeiden kokeilu kasvussa ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla.

Läheisten alkoholinkäyttö aiheuttaa ongelmia merkittävästi muuta maata enemmän Satakunnassa.

Koko maan ylipainoisimmat nuoret Satakunnassa.

Mielenterveyden häiriöihin saaneiden 18-24 vuotiaiden määrä kasvussa.

Liikkumattomuus, koulu-uupumus kasvussa.

*Nuoret huomioitu
kulttuurin osalta hyvin
kuntien toiminta- ja
taloussuunnitelmissa.
Tarjontaa on runsaasti.
Maksutonta toimintaa
ja maksujen
huojennuksia
toteutunut hyvin.*

Työikäiset

Satakunnassa on 30–64 v. työikäisiä 96 799, 2019 (väestöennuste 2030 -9,7%)

A close-up photograph of a person in a white lab coat with a blue stethoscope around their neck. They are holding a large, glossy red heart with both hands in front of their chest. The background is a plain, light-colored wall.

**Terveytensä keskitasoiseksi tai huonommaksi
kokee 31,6% (koko maahan nähden korkeinta)**

Päivittäin tupakoivia merkittävän paljon.

Ylipainoisten osuus merkittävässä kasvussa (kasvisten ja hedelmien käyttö maan pienempiä).

Tuki- ja liikuntaelinsairauksien sekä mielenterveyden ongelmien vuoksi ollaan työkyvyttömyyseläkkeellä keskimääräistä hieman enemmän.

Työkykynsä heikentyneeksi arvioi 24,7 % satakuntalaisista.

Vanhemmilla jaksamattomuutta, masennusoireita ja yksinäisyyttä (FinLapset-tutkimus).

Kulttuuritoiminta huomioitu heikosti kuntien toiminta- ja taloussuunnitelmissa. Vähävaraisille järjestetty hyvin vähän mahdollisuuksia osallistua maksuttomaan kulttuuri-toimintaan.

*Satakuntalaiset
työikäiset
osallistuvat
järjestötoimintaan
muuta maata
aktiivisemmin.*

LIKKUMATTOMUUS TYÖIKÄISTEN UHKA

*Terveysthuollon
kustannukset n.*

*Merkittävä talouden
kuormittaja yhteiskunnassa*

67
milj. €

*100 m:n matkan juokseminen
suurelle osalle vaikeaa*

Ikäihmiset

Satakunnassa on 65 v. täyttäneitä asukkaita 58 079, 2019 (väestöennuste 2030 +8,9%)

A person wearing a pink knit hat and a green jacket is sitting on a dark wooden bench, viewed from behind. They are looking out over a vast, forested landscape under a clear blue sky. The text is overlaid on the image in white, bold font.

Ikääntyneet kokevat olevansa yksinäisiä ja psyykkisesti hyvin kuormittuneita

**Alkoholin liikkäyttö
65–75 -vuotiaissa kasvussa.**

**Palvelut koetaan vähäisiksi ja
terveyteen ollaan tyytymättömiä.**

**75-vuotta täyttäneistä 50% ei
harrasta liikuntaa lainkaan.**

**Lihavien ikääntyneiden osuus
maan suurin.**

A photograph of four elderly people (three women and one man) sitting together and playing cards. They are all smiling and laughing, holding fans of cards. The scene is set in a bright, indoor environment, possibly a community center or a home. A yellow circular graphic with a white dashed border is overlaid on the image, containing text in Finnish.

*Ikäihmisille on
tarjolla runsaasti
kulttuurin
tarjoamisen
toimintamalleja.
Järjestötoimintaan
osallistutaan
aktiivisesti.*

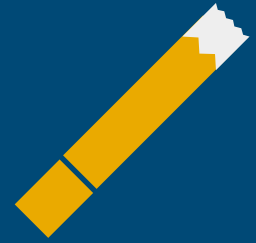
Kaikki ikäryhmät Satakunnassa

Terveys koetaan huonoimmaksi kaikilla eri koulutustasoilla

Lihavien osuusmaan suurinta kaikissa ikäryhmissä

Tupakoidaan muuta maata enemmän

Sairastavuusindeksi on maan keskitasoa

Kaatuminen, putoaminen ja liikenneonnettomuudet – johtavat useimmiten kuolemaan

Huoltosuhte maan keskiarvoa heikompi

***Työikäisiä keskiarvoa vähemmän
ja vanhusten osuus kasvanut***

***Asumisväljyys hyvä ja asuntojen
pinta-ala/hlö Manner-Suomen
korkein***

***Asukasvaikuttamista ja foorumeja
järjestetään muuta maata
heikommin***

***Kulttuuritoimintaa viety sosiaali-
ja terveydenhuollon yksiköihin***

***Rakennus- ja aluesuunnittelussa
hyödynnetty hyvin
kulttuuriympäristöä***

***Kirjastojen tilat saavat kiitosta ja
lainaajamäärät ovat
positiivisessa kasvussa***

YHTEISENÄ HAASTEENA

Lapset ja nuoret sekä perheet

- Panostettava varhaiseen tukeen
- Lisätään tietoa, kohtaamista ja puheeksi ottoa
  - *Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä huolestuttava*
- Kaikkien toimijatahojen kiinnitettävä huomiota terveyttä edistäviin elintapoihin
- Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisätään kouluissa
- Lisätään harrastuksia matalalla kynnyksellä
- Taataan varallisuusasemasta riippumatta mahdollisuus kulttuurin ja taiteen harrastamiseen

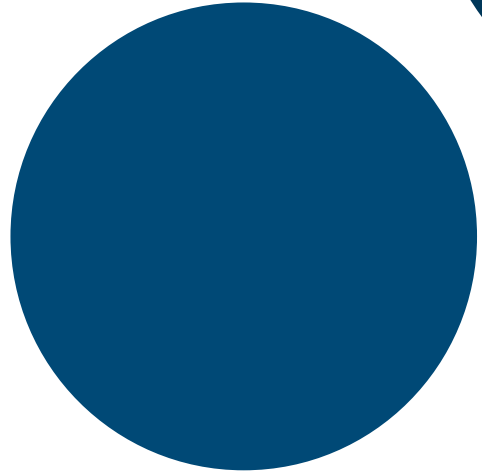

YHTEISENÄ HAASTEENA

Työikäiset ja ikäihmiset

- Kiinnitettävä huomiota ja ottaa puheeksi päihteiden käyttö
- Ikäihmisten vahvuutena järjestötoimintaan osallistuminen
- Taattava mahdollisuudet taiteen ja kulttuurin harrastamiseen

OSA II

HYVINVOINTISUUNNITELMA VUOTEEN 2025

Turvallisuussuunnittelu

Tavoitteena kehittää alueellista varautumista ja turvallisuussuunnittelua eri väestöryhmissä verkostomaisella toimintatavalla.

Tehostaa alueellisten resurssien käyttöä ja parantaa niiden kuntien tilannetta, jossa suunnittelu on puutteellista.

Ravitsemustyöryhmä

Perustetaan alueellinen asiantuntijoista koostuva ravitsemustyöryhmä, joka laatii ravitsemussuunnitelman.

Ravitsemusasiat kirjataan valtuustokausittain kunnan laajaan hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan.

Ehkäisevä päihdetyö

Jokaisessa kunnassa on oltava ehkäisevän päihdetyön yhteyshenkilö, jolle on resursoitu työaika tehtävän hoitamiseen.

Pohdittava maakunnallista panostusta koordinointiin ja ehkäisevän päihdetyön järjestämiseen Selvin päin Satakunnassa -hankkeen päättymisen jälkeenkin.

Satakunnan ehkäisevän päihdetyön vuosikello 2018

Lapsistrategia

Pohjana hallituksen visio vuodelle 2040. Toteutusta ohjaa lapsen oikeuksiin ja tietoon perustuva päätöksenteko sekä lapsi- ja perhelähtöinen toimintakulttuuri. Hyvinvoinnin osa-alueet: osallisuus, ihmissuhteet, oppiminen, turvallisuus ja terveys sekä syntyvyys.

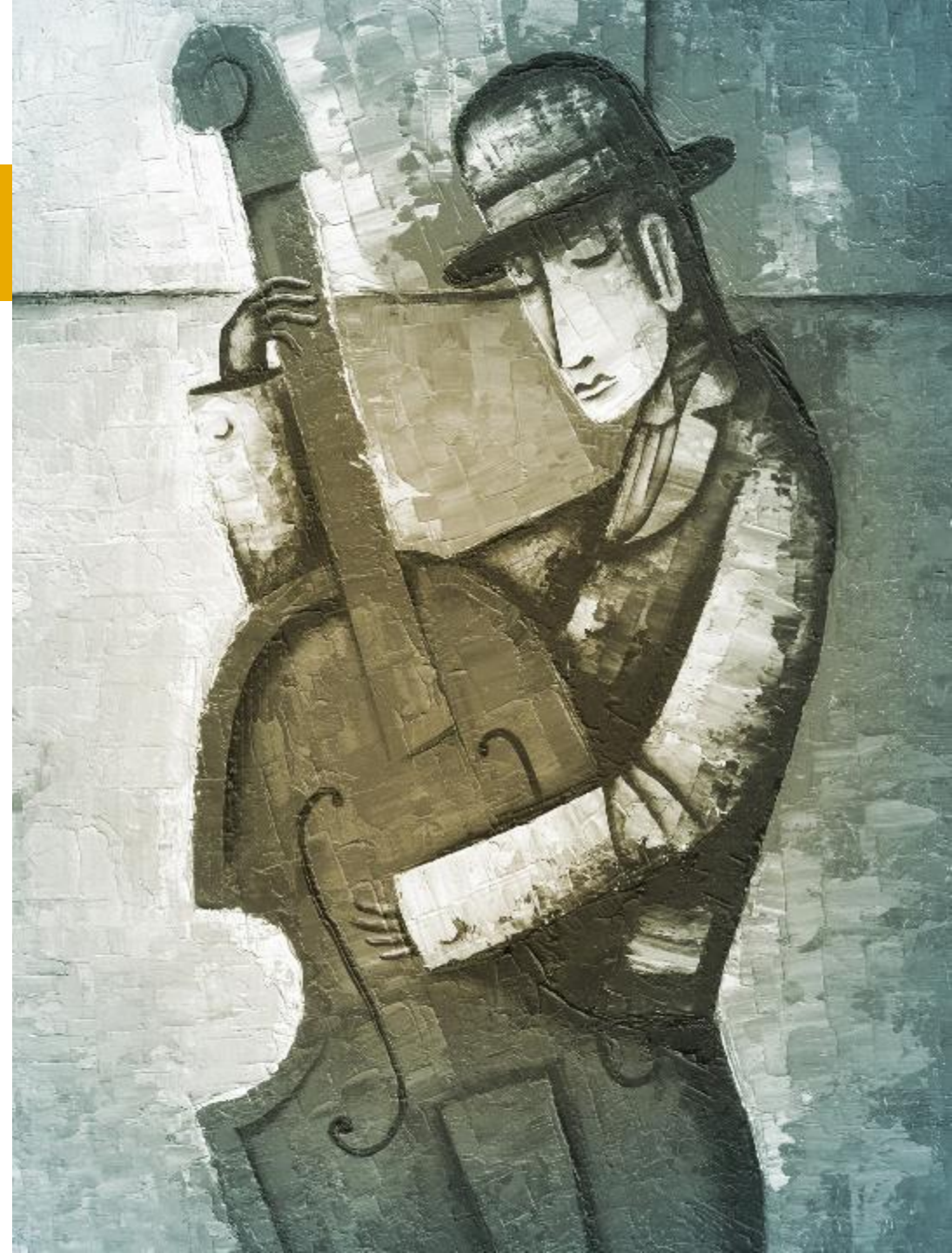
Tavoitteena on lapsi- ja perhemyönteinen maakunta ja lapsivaikutusten tiedostaminen myös aikuisille suunnatuissa palveluissa kuten päihdehuolto ja psykiatrian hoitotyö. Vanhemmuutta tuetaan perheen tarpeiden mukaisissa tiimeissä. Painopiste varhaisessa tuessa. Lähtökohtana perhetilanteen kokonaisvaltainen huomioiminen, kunnioittaminen ja kuulluksi tuleminen monitoimijaverkostotyössä.

Kulttuurihyvinvointi

Kulttuurin merkitystä hyvinvoinnin tuottajana on syytä vahvistaa ja kuntien on lisättävä sitoutumista kulttuuripalveluiden tuottamiseen eri hallintokuntien yhteistyönä.

Kulttuurin ja kulttuurihyvinvointia koskevien ohjelmien esittelyä ja toteutumista on syytä vahvistaa sekä luottamushenkilöhallinnossa että johtoryhmässä.

Kulttuuri- hyvinvoinnin monet kasvot

STRATEGISET PAINOPISTEET JA LINJAUKSET

1

Terveellisten elämäntapojen edistäminen

Tavoitteet

- Painonhallinta ja liikumisen lisääminen
- Päihteiden käytön ennaltaehkäisy sekä riippuvuuksien haittojen vähentäminen
- Hyvä mielenterveys

2

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

Tavoitteet

- Osallistumismahdollisuuden vahvistuminen
- Kulttuurin saavutettavuuden lisääminen

3

Ympäristön terveyden ja arjen turvallisuuden edistäminen

Tavoitteet

- Lähiympäristöt tukevat asukkaiden hyvinvointia ja aktiivista, turvallista elämää.

4

Elinvoimainen maakunta

Tavoitteet

- Palvelut säilyvät
- Työpaikat ja koulutus kohtaava

Satakunnan hyvinvointikertomuksen ja suunnitelman laatijat:

Satakunnan hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen työryhmä

Keskeiset nostot ja havainnot:

Maija Penttilä, vapaa-ajan asiakkuuspäällikkö,
Eurajoen kunta

Elina Rautanen, hyvinvointikoordinaattori,
Nakkilan kunta

Esityksen toteutus:

idea
r ä ä t ä l i

